

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja 1., 10. in 20. dné vsacega mesca na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., v tiskarnici sprejemana na leto 2 gld. 60 kr. in na pol leta 1 gld. 30 kr., ako uni dnevi zadenejo v nedeljo ali praznik, izide Danica dan poprej

Tečaj XIX.

V Ljubljani 20. svečana 1866.

List 6.

Popotvanje izvoljene duše v nebeški Jeruzalem.

Ker je že sv. apostelj Pavel, bivši v tretje nebesa zamaknjen, Korinčanom pisal, da še nobeno oko ni vidilo, nobeno uho slišalo, in nobeno človeško serce ni občutilo tistega veselja, ki ga je Bog pripravil svojim izvoljenim v nebesih, bi si jaz zastoj prizadeval tisto večno srečo in nezapopadljivo veselje popisovati, ki ga vziva izvoljena duša v nebesih.

Toraj naj le popotvanje izvoljene duše proti nebeskemu Jeruzalemu nekoliko popišem.

Misli si, dragi bravec, tisto srečno uro, ko bo izvoljena duša telo zapustila in se bo kakor nekdanj prerok Elija v lepem gorečem vozu peljala s tega sveta. Misli si, da izvoljena duša že nastopi pot proti nebesom in leti čez tiste neznane kraje, ktere je že nekdanj kralj David v svojem življenji serčno želel viditi: Jaz bom vidil tvoje nebesa o Bog! je djal, vidil bom velike in mogočne dela tvojih rók, mesec in zvezde, ktere si ti naredil. (Ps. 8.) Misli si, da duša bo ves nebez preletela, in se bo na višavi mescu približala, rekoč: Ali je to tista ponočna luč, ktera se je vselej tako majhna vidila. Zdaj vidim, da je prav velika stvar. Zdaj še le prav jasno vidim, kako otemnuje mesec in se vedno spreminja, da se vidi včasih cel, včasih le malo in včasih nič. Duša v premišljevanji vsa zamaknjena, bo še više čez nebez prenesena, in na enkrat se bo pri svetlem solncu znašla. Akoravno je solnce tako daleč od naše zemlje, da bi ptica, ktera naj hitrejša leti, več tavitent let zmiraj leteti mogla, da bi do solnca priletela, bo vendar izvoljena duša v enem trenutku ondi gori, ker vsegamogočni Bog lahko stori, da duša od enega do drugega kraja, če bi tudi še tako daleč bilo, tako naglo pride, kakor človek s svojimi mislimi od zemlje do mesca, solnca in do nebes pride. Kadar bo izvoljena duša do solnca prišla, se bo silno nad to ognjeno stvarjo začudila, ktera je tisoč in tisočkrat večja kakor vesoljni svet, ktera daje vsi zemlji in tolikim zvezdam gorkoto in oživljanje, in je polna veličastva Božjega. V premišljevanji te nebeške luči poreče duša, vsa v Boga zamaknjena: O veličastvo Božje vsegamogočnosti! Kako lep moraš še le ti, o Bog! sam na sebi biti, ker so že tvoje stvari tako neizrečeno lepe!

Če se bo pa izvoljena duša že nad solncem tolikanj čudila, kako se bo še le zavzela, kadar bo še više v nebeje prenesena in bo mnogo drugih luči in zvezd zagledala, ktere so ena čez drugo lepše, in ji bodo od Božjega veličastva in bogastva še večji zapopadek delale. Sedaj se bo izvoljena duša ozerla iz neizmerne višave na to revno zemljo, ter poreče: o

kako majhne, prazne in nečimerne so vse reči in lepote svetih proti bogastvu in lepoti, ki se na nebu znajde! Takrat se bodo besede preroka Jeremija nad njo spolnile, ki pravi: Vaše oči bodo zemljo od daleč vidile. — Izvoljena duša bo sama sebe vprašala: kje je sedaj tista zemlja, na kateri sem stanovala? kje je moja nekdanja dežela, kje moja hiša? Celi svet se mi zdaj vidi, kakor majhna pičica, in v tej pičici si išete vi nespametni ljudje svoje edine sreče in se vpirate noč in dan za pozemeljsko premoženje, ktero hitro zgine, za večno srečo, za večno bogastvo pa tako malo skerbite! oh, ozrite se raji v to višavo gori proti nebesom! tukaj le je prava sreča, ktera vam je namenjena.

Tako, glejte, se bo izvoljena duša začudila nad lepoto nebeza, zavzela se bo nad svojo veliko srečo in nad nespametjo ljudi. — Toda duša izvoljena, ktera proti nebesom roma, se tudi pri teh in unih bliščeih svetovih ne bo dolgo mudila. Sveti angeli in Božji duhovi, kteri jo bodo spremljevali, ji porečejo, kakor sv. Pavel pravi: Hitimo v večni mir iti (Hebr. 4). Duša izvoljena pride zdaj do tistih zlatih vrat, kjer je prava domovina. Tukaj je tisto stanovanje Božje, kjer Bog prebiva z ljudmi; tukaj bo Bog z njimi stanoval, pravi sv. Janez v vskrinem razodenji. Oh, kakošna lepota mora še le v tem stanovanji biti, si misli izvoljena duša, ker sem že na svojem popotvanji proti nebesom tako žlahtne in imenitne reči Božjega vstvarjenja vidila! Če so že uni svetovi, kteri so tako rekoč le veža Božjih svetnikov, tako ozaljšani, in so le podnožje Božjega veličastva, kako lep in prijeten mora še le tisti kraj biti, v katerem se Bog svojim izvoljenim v obličje do obličja gledati in živjati daje. In v resnici; če je že duša na svoji poti po nebezu take veličastne stvari in svetove vidila, kakšno lepoto bo še le zagledala, kadar bo v nebesa stopila?

Nebeški Jeruzalem je že od zunaj neizrečeno lep; prerok Jeremija ga mesto popolne lepote imenuje. In kadar sveti Janez apostelj v skrivnem razodenji nebeški Jeruzalem popisuje, govori od 12 vrat, ktere so iz samega žlahtnega kamna, zidovi iz svitečega jaspisa, ulice iz naj čistejšega zlata; in v njem je taka svitloba, da nikoli solnca in mesca ne potrebuje, ker od Boga je vse razsvitljeno. Pri tem pogledu bo izvoljena duša v sv. hrepenenji kakor David zavpila: Odprite vi kralji svoje vrata, in v večne vrata vzdignite se! Nebeške vrata se bodo odperle, in velika množica rajskih duhov ji bo naprot prišla, ter ji bude med veseljem petjem Jezusove besede rekla: Pojdi v veselje svojega Gospoda! Kadar bo izvoljena duša proti svojemu sedežu peljana, bo ob vsaki strani vidila tiste stanovanja, od kterih je

Jezus svojim apostelnim govoril, rekoč: V hiši mojega očeta je veliko prebivališ. — Iz teh sedežev ali stanovanj bodo v nebesa pridši duši vsi izvoljeni nebeščani naproti tekli in srečo ji bodo vošili, kakor nekdanj Izraelci kralju Davidu, ko je bil Golijata premagal, ali Betuljci serčni ženi Juditi, ko je bila sovražnemu Holofernu glavo odsekala. — O, koliko veselje bo takrat izvoljena duša občutila, kadar bo prišla med to častljivo družbo Božjih svetnikov in bo med njimi zagledala svoje zlahtnike, prijatelje in znance, kateri so bili že zdavnej pred umerli, in v to obljubljeni deželci prišli! Vesela bo izvoljena duša, ko bo videla tam gori v nebesih vse tiste, kateri so na tem svetu čedno in bogoljubno živeli. — Sin bo tam našel svojega ljubega očeta, hči svojo preserčno mater, starši svoje otroke, žena svojega moža, mož svojo zvesto ženo; prijatelj bo tam zopet vidil svojega prijatelja in se vekomaj ž njim veselil. — Z velikim veseljem se bodo objemali, in s sv. Pavlom govorili: Tukaj bomo za vselej z Gospodom stanovali, nikoli več se ne bomo ločili, na vse večne čase se bomo v Gospodu veselili.

Med to sveto družbo bo izvoljena duša pobožnega kristjana vidila vse Božje svetnike starega in novega zakona; vidila bo Abrahama, Izaka in Jakopa in druge nekdanje očake; vidila bo sv. Janeza Kerstnika, kateri je pred Kristusom hodil in grešnike k pokori klical; vidila bo sv. Jožefa, kateri je Jezusa božje dete na svojem naročji nosil; vidila bo ss. Petra in Pavla, podpornji ali stebra katoliške Cerkve; vidila bo deviškega Janeza, katerega je Jezus osebnost ljubil, in mu je pripustil pri zadnji večerji na njegovih persih sloneti; vidila bo sv. Avgustina, imenitnega cerkvenega učenika, sv. Hieronima, velikega razlagovavca sv. pisma, sv. Križostoma, cvet keršanske zgovornosti; sv. Tomaža, angelskega učenika; vidila bo izvoljena duša veliko tisoč in tisoč svetih mučenicov, od prvega marternika sv. Štefana do poslednjih časov; vidila bo svete sporkornike, muhe, pušavnike, mašnike, spoznovavce in device, kateri so se na tem svetu za nebeško veselje vojskovali. — Izvoljena duša se bo po tem Božjemu sedežu približevala. Tam bo zagledala Jezusa našega Odrešenika na veličastnem sedežu v veliki svetlobi, od katere sv. Peter na hribu Taboru tudi le majhnega žarka prenesti ni mogel, in je ves ginjen zavpil: Gospod! tukaj nam je dobro biti. — In ako bi v nebesih tudi nobenega družega veselja ne bilo, kakor samo gledanje božjega Sina, bi bilo že samo to zadosti veliko plačilo za izvoljeno dušo. Zraven Jezusa bo vidila izvoljena duša tudi Marijo, Kraljico nebes in zemlje, v veliki svetlobi njene časti. — Vidila bo Boga, svojega ljubega Očeta, kakor je sam na sebi, katerega zdaj noben človek zapopasti ne more. — O to bo veselje čez vse veselje!

Od tega nebeskega veselja govori sv. apostelj Pavel, ki pravi, da še nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ne slišalo, in tudi nobeno človeško srce ne občutilo, kar je Bog tistim v nebesih pripravil, kateri njega ljubijo.

Glej človek! Že samo ta majhen zapopadek nebeskega veselja, ki ga izvoljena duša na svojem popotovanju občuti, bi mogel tvoje srce ganiti, da bi se ti časno, meseno in pozemeljsko veselje gnjusilo in pristudilo. Z Davidom bi mogel zdihniti in reči: Boljši je en sam dan v Božji hiši biti, kakor tisoč let v naj večem veselju tega sveta. —

O Bog! daj nam vsem enkrat čez neznane višave tvoje vsegamogočnosti srečno popotvati proti nebesom!

J. O. Lepstanski.

Se nekaj zastran čudovitega ozdravljenja na Českem.

Nekdo je dvomil nad dogodbo, katero je tudi zadnja „Danica“ naznanila svojim bravcem, ter obrnil se naravnost do znanca iz tistega kraja. Ta mu piše iz Georgswalda: „Očitno pa vsem znano je, da je bolno zdravil domači dr. J. Ulbriht in pozneje z njim vred tudi dr. Gröhlich iz bližnjega Saksonskega, ktera sta ukazala, da naj se strašne, gnjile rane dan na dan po dvakrat spirajo z mlačno vodo, potem z novim mazilom pomažejo in obežejo. Zagnojene rane so napravljale tak smrad po sobi, da si nihče ni upal blizo postelje in celó njen brat je vselej tobaka v usta vzel, kadar je imel pri postelji kaj opraviti, da bi ložej prenašal hudi duh. Znano je, da je deklica pri tolikih bolečinah tako oslabela, da je kar v medlevice padla, ko so ji presv. zakramente podeliti hotli. Znano je, da sta zdravnika bolezen spoznala za neozdravljivo. Vsim znano pa očitno je tudi, da je deklica po noči od 11. do 12. prosenca, in sicer med 3 in 4 po polnoči, kar na enkrat in popolnoma ozdravela. Znano in očitno je, da so protestantski možaki, kateri so v isti hiši stanovali, vedno njene smerti pričakovali, ko jo pa 12. pros. zjutra brihtno, veselo in zdravo pri delu zagledajo, se na vso moč začudijo in zavpijejo: „Ali si res ti, ali nisi?“ Znano je tudi, kar terdita zdravnika, namreč, da tacega ozdravljenja ne zapopadeta in da ga nikakor človeškim močem pripisovati ne moreta. Neznano pa je, kako se je tako ozdravljenje zgodilo; o tem le deklica sama pripoveduje, da je pri znožji ugleдалa žensko v neznani lepoti pa svitlobi s krono na glavi, ktera jo je s premilim glasom tako-le nagovorila: „Dete, od sedaj bodeš zdravo!“

Sliši se tudi, da namerjajo ondotni prebivalci hišo kupiti, v kateri se je zgodilo čudovito ozdravljenje in v spomin na to dogodbo na tistem mestu cerkev sozidati: Poprej bodo pa odbrani možje to reč še enkrat preiskali in potem prosili škofovega privoljenja za zidanje. Z.

Misel dolenskega Slovenca

o preseljevanji rojakov v ptuje dežele.

„Pa le eno je potrebno.“ Luk. 10. 42.

Sveti Justin mučenik in cerkveni učenik v svoji drugi apologii za kristjane med drugim tudi to sporočuje, kar je v Ksenofonu našel, da so nekdanji malikovavci imeli nekega polboga, ki so ga Herkula zvali, in ki je posebno slovel zavoljo svoje moči. Ta najde nekega dne na razpotji dve boginji v človeški podobi, namreč Čednost in Hudobnost; ta je bila bolj na mehko ali prav posvetno oblečena, obraz ji je cvetel kot spomladna vertna rožica in oči so ji lesketale kot sinje podnebj, in nagovori tako-le Herkula: „Lej! če hočeš mene nasledovati, bom storila, da boš zmirom židane volje in okinčan s tako gizdavo in lepo obleko kakor jaz.“ Čednost pa, ki je imela temne oči in povaljano oblačilo, mu reče: „Če mene nasleduješ, se ne boš s časno in minljivo blišobo in lepoto kinčal, temuč z veličanskimi in večnimi lepotili.“ — In Herkul jo brez pomislika za Čednostjo po stermi in ternjevi poti potegne. Sveti Justin pa pristavi: „Kdor zná razločiti pravo in nepokvarjeno dobro in tistega iše, njega bo Čednost neumerljivega storila.“

Kakor Herkulu na razpotji, tako se dandanašnji tudi nekterim našim rojakom godi; kajti Slovencem, ki jih tarejo slabi časi, ali pa, ki so se naveličali svoje drage domovine, se nasvetujejo tako proti izhodu kakor proti zahodu nove prebivališa, po katerih se cedi

mleko ni med, in kjer se sedi pri egiptovskih loncih polnih mesa. Kam se je torej obrniti? — Oglasi se v lanskih novičnih listih od 47—52 gosp. dopisnik iz Gorenskega v tej reči, in misli, da v daljno Ameriko nikakor ne kaže se podajati, ker to bi prav toliko bilo, kakor odpovedati se za vekovečne čase svoji domovini, narodnosti, jeziku in vsemu, kar je pravemn Slovincu dragega na svetu, zraven tega pa še nikdar nobenega dobička od njih za prejšnjo ubogo domovino ne imeti. — To, joj mene! je resnično, pa ne — popolnoma; g. dopisnik umno misli, pa vendar vsega prav ne premisli in ne prevdari. Kajti, ker je on gotovo katoličan, bi on pri tej opazki tudi pristaviti mógel, da bi znala nemila osoda uboge Slovence v Ameriki tudi v take kraje zadrezniti, kakor se je po misijonarskih dopisih mnogim Ircem, Francozom in tudi Nemcem pripetilo, kjer ne bi več in več milj kar nobenega kristjanskega soseda imeli, kjer jih ne bi ob nedeljah in praznikih mili glas zvonov vabil v cerkev k službi Božji; kjer ne bi mogli, kakor se pravičnemu katoličanu spodobi, svetih zakramentov prejemati — ker več let ali pa tudi ves svoj živi dan bi ne vidili katoliškega duhovnika; kjer ne bi uživali šolskih dobrót za odgojo svojih otrok, in bi po tem takem s časom tako zdivjali, da bi, kakor nekteri naših modernih modrijanov terdijo, enaki postali njihovim prededom, ki so po njih plitvi veri po opičje se izvalili. — In edino, ki je potrebno, bi bilo zgubljeno. —

Tudi v Banat in na Ogersko preselovati se odsvetuje g. dopisnik Slovincem. Zavoljo pomanjkanja prazne zemlje, tekoče vode in lesa, zavolj nizke žitne cene in pa hude merzlice itd. To je gola resnica in za tako ravnoserčno opominjanje gluhim biti, bi bila črna nehvaležnost.

Dalje reče gosp. dopisnik, da tudi v Srbijo ni svetovati preseljevanja in omeni med družimi stvarmi, in tu jo je v tarčo zadel, da so Serbi pravoslavne (?) vere ali staroverski razkolniki in da katoliških cerkvá na Serbskem ni. Zopet čista istina — in lepa hvala za tako odkritoserčno katoličansko besedo, kajti „le eno je potrebno.“ — Ne vemo pa, kaj g. dr. Janez Podliščekov k temu-le poreče?

Zdaj pa dospemo v Kavkaz — v pozemeljski raj g. dopisnika. Tam je nehal predlanskega leta neizrečno keryavi in dolgi boj med Čerkezi in Rusi. Premagani Čerkezi so se preselili na Turško, kjer pa, kakor je slišati, bolezní in lakote konec jemljejo. Bolezní zato, ker kraji, v ktere so prišli, niso tako zdravi, kakor so jih vajeni bili doma. —

Naj opazimo tukaj: Da je bila domača zemlja za Čerkeze zdrava, tega ne tajimo, dvomimo pa, da bi bila tudi za Slovence in toliko manj, ker neki H. J. Stebnicki, rusovski podpolkovnik pri načelstvu v Tiflisu, v svojih zemljopisnih naznanilih l. 1865. o čerkeški deželi med drugim tudi to-le sporočuje: „Če so ravno v pretečenem letu (1864) naseljenci v tej deželi silno merli, morano to pripisati nadlogam, ki so jih novi naseljenci prestali in težavam, ker se niso imeli hiš in pa še več družih reči, ki so jih bili prej vajeni, nar več pa s tim, da jim tukajšnjo podnebje ni bilo vgodno. To velja posebno zastran tistih naseljencev, ki so prišli z daljnih dežel in še zlasti tudi za kmete, ki so se iz poltavske (rusovske) gubernije sem preselili. Če se pa pomisli, da so bili Čerkezi tukaj zdravi, ni dvomiti, da pri boljše vravnane življenji tudi med naseljenci bolezní in mrenje se znamenito pomanjšalo bode.“ (Futurum.) — Naj zdaj blagi Daničini braveri to opazko višjega rusovskega častnika sami pri sebi natanko premislijo! —

V Kavkazu Slovinci ne bi gotovo lakote konec jemali in toliko manj še, ker to deželo Stebnicki skoraj prav tako popiše, kakor g. Novični dopisnik, vendar pa s tem razločkom, da če tudi pravi, da je kraj poleg rek Kubana in Labe eden naj lepših izmed Kavkazovih, le vendar pristavlja to-le: „Za splošnje kmetijstvo pa ta kraj že po svoji legi ni pripraven, ker tukaj ni velikih ravnin; ta kraj je po svoji naravi odločen za imenitnejši obdelovanje, namreč za vertnarijo, vinstvo in svilarstvo itd.“ Če se pa Ribničani v pohvaljene Kavkazove gojzde zateleba in pa svoji sedanji okrajnici pleča obrnili bodo, mislim, je še problematično? Kar se tiče tergovine z mnogoterim blagom Kavkazove dežele, damo gosp. dopisniku prav; ravno v tem se nam premišljevalna glava kaže, kar sosebno njegovo nakazovanje z ozirom na obojna pota po vodi od nas v Kavkazijo svedoči.

V svojem zadnjem sestavku g. dopisnik pravi: „V polabski dolini bi naši rojaki imeli za soseda Kozaka, silnega, pa pobožnega in gostoljubnega vojsaka, na eni strani, in morebiti Bulgara, marljivega in umnega kmetovavca, na drugi.“ — Kar zadene Kozakovo silnost, je ona sploh znana, kar pobožnost, kakor tako spodobno ravnanje z drago svetinjo Božje podobe, ki so jo v zadnjem poljskem boju neki Kozaki katoliški (?) Materi Božji v Čenstohov v dar poslali, pa še ni gerbovni plajš za vse Kozake sploh in nar manj pa še za tiste, ki so se mógli preseliti v Kavkazijo: kajti M. Venjukov govori od teh Kozakov v svojih „spominih ces. rusovske zemljopisne družbe (Petrograd 1864)“ tako-le: „Naj prvi naselniki so o Kubani bili Kozaki iz kavkaské armade, ki so bili tje zatirani, in so bili izverzek človeštva, poltavski pa malo boljši.“ — Tako sosesstvo pa bi po naši misli ne bilo vredno še piskavega oreha. — Da pa tu gostoljubnosti omenjenih Kozakov ne omenimo, mislimo, je slehernemu odkrita uganka. —

Ali s tem, da g. dopisnik Slovence med Kozake in Bulgare zagozditi hoče, on očitno svoje prejšnje besede spodbija, kajti Slovenec prav tako, kakor sveti Pafnucij, misli in govori: „Kristjan mi je ime in katoličan priimek.“ Kozaki in Bolgari so pa staroverski razkolniki in torej ne katoličani in med take v Srbijo se podati, zgorej g. dopisnik Slovincem odsvetuje! — Pa se nam utegne odverniti: Počasi! Če se v Kavkazijo veliko Slovencev vkup naseli, in če se osnujejo ne samo male, ampak tudi velike občine, in to po tisti postavi, ki je ne davno na Ruskem vpeljana, in ki podeljuje občinam samoopravo, bi si slovenski izseljenci v novi domovini lahko omislili svoje šole in cerkve. To je vse prav lepo modrovano, vprašamo pa: Kdo bo pa Slovincem porok, da bote šola in cerkev vravnane po kristjanski — katoliški veri? — Rusovske postave? — Pojdite ž njimi rakom žvižgat! — Posvetujmo se le mervico z vsako brezozirno pisano rusovsko zgodovino sedanje in pretečene dobe in prepričali se bomo do čistega, da pod rusovskim orlom, posebno od Katarine II pa do današnjega dne, sveti katoličanski veri milo solnce še nikdar ni sijalo.

Šole se res Slovincem v Kavkazii obetajo, pa kakošne? Kdo pa bo v njih učil in v kakem jeziku? Mislite, da slovenski učeniki v svojem dragem maternem jeziku? Nič manj ko to. Rusovski zarobljeni razkolniki bodo otroke z ruskim jezikom pitali in tudi Slovenšini sploh bi le prehitro zadnja ura odbila, kakor sedanjim ubogim Litovcem, ki morajo po petindvajset rubljev plačevati globe, če le po poljsko čerhnejo.*

Kaj pa je katoliški Cerkvi v Kavkazii pod Rusom pričakovati? — Katarina II je štiri milijone katoličanov

*. Wiener Kirchenzeitung letošnjega leta št. 1.

ali z zvižaco ali pa s silo razkolništvu pridobila in njeni sin Nikolaj I leta 1839 pet milijonov, med tem da so njih prejšnje pastirje, katoliške duhovnike, ki niso hotli svoje vere zatajiti, ali v Sibirijo zatirali ali pa v uralške rudnike pošiljali, na njih mesto se pa vrinili razkolniški popi, ki s svojo razglašeno nevednostjo pač niso nobene cerkvene luči. — In kako se pa sedaj godi pod Aleksandrom II? Ravno tako. V Litvi in Podolii se samostani podirajo, katoliške cerkve katoličanom in zedinjencem odjemljejo in razkolnikom zročujejo. *) Bodo li Rusi, ki so potem takem že več tisočkrat tisoč katoličanov ob njih vero pripravili, iz golega čislanja do pešice Slovencev (in ko bi tudi vsih 521.490 kranjskih katoličanov se tje preselilo) v svojem sistematiškem ali sestavno uterjenem preganjanji proti katoliški Cerkvi odnehali? Gotovo ne! — In ako tudi zlate hribe in doline obetajo, resnica se le tajiti ne dá, od ktere latinski pesnik tako lepo poje: „Fistula dulce canit, volucrum dum decipit auceps; sed lessum volucris fistula blanda canit,“ ali pa še bolj, kar sveto pismo sporočuje: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? (Mat. 16. 26.)“ Ali bo mar rusovski car, kterege poslanec Majendorf se je prederznil prvi dan tega leta z vidnim namestnikom Jezusa Kristusa na zemlji, s svetim Očetom Pijem, tako samojedsko govoriti, kakor pred nekoliko leti umerli Menčikov s turškim sultanom v Carigradu, vernim ovčicam sv. Očeta mili vladar? —

Pa tudi za našim rojakom g. dr. Janezom Podliščekom, ki nam v prvem letošnjem Novičnem listu serbski raj popisuje, je tje ne bomo potegnili. — Naj si že tudi pošteni dolenski kmet na nerodovitnih hribih kervavo služi košček črnega kruhka in kapljic kislega vinca; naj tudi terpi na preklicanih neplodnih hribih s svojo družino in živino, naj se trudi noč in dan in večasi s svojo živinico vred strada, pri vsem tem on zaupa v previdnost Božjo, ki vé, da vse človeku v dobro obrača, vé, da za slabimi leti prihajajo dobre, za težavnimi časi zopet blagregjši, in si misli: „Bog je dal, Bog je vzel, bodi češeno njegovo sveto ime!“ in tako svojemu Bogu in pa sveti materi katoliški Cerkvi v življenji in smerti zvest ostane.

Gospodje pisatelji! vam pa bodi serčno priporočeno o preseljevanji Slovencev v ptuje dežele vestno in na tanko pomisliti, da človek nima le samega telesa, temuč tudi dušo; da je treba za oboje skerbeti, še nar bolj pa za dušo; da pred vsakim pozemeljskim paradizem se zmirom angelj z ognjenim mečem stoji; pred vsem pa, da le eno je potrebno. Kovačić.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Ker „Danica“ ne more vsih lepih pastirskih listov slovenskih škofov razglasiti, torej naj razglasi saj sem ter tje kaj. Danes nekaj iz pastirskega pisanja mil. lavantinskega škofa Valentina.

Visji pastir zavračajo svoje ovčice na lepi čas preteklega sv. leta in napovedujejo drugi veseli čas, veliko noč, na kterege se je treba pa s pokoro in očiševanjem čedno pripraviti, ter pravijo dalje:

Dobro vem, preljubeznjivi! da bote neverno z glavami najali, ko slišite mene hvaliti ravno pretečeni čas in prihodnje dni, in odgovorili mi bote: Vse bi bilo prav in tudi mi bi prav iz serca radi hvalili ta čas, ko bi le sedanji časi sploh boljši bili. Pa kdo nam bode zamerjal in za zlo jemal, ako pravimo, da so naši časi prav hudi časi? In kako tudi ne? Sej je blagostanje in premožnost skorej povsod že pri kraju. Celo taki, ki nikoli poprej kaj pogreševali niso, primorani so sedaj si na vse strani bolj in bolj pritergovati. Sej nima

skorej nobene cene več ne lepo posestvo, ne dobro zastavljen hlev, ne do verha obilno nagačen skedenj. Kdor še kaj ima, mora vse dober kup prodajati, da vsakdanje potrebe zamore oskerbljevati, za večje plačevati in druge od dežele in od srenje naložene priklade odrajtovati. Marsikteri sin, na kterege bogato dedšino je poprej marsikdo po strani gledal, mora svoj dom, ki so ga njegovi preddedi morda sto in še več let posedli, zapustiti, ker ne more več spolnovati vseh dolžnost, ki jih je s svojo dedšino prevzel. In če že tožijo tisti, ki še kaj imajo, kaj porečejo še le oni, ki nimajo nobenega posestva? Če obertništvo hira, če ljudje zastoj dela išejo, če se prislužek zmanjšuje, živež priterguje, in kratko, če splošno osiromašenje bolj in bolj svoje blede lice kaže? — Kaj? — To pa vendar niso lepi in dobri, temuč hudi časi, ki sami post zapovedujejo in nakladajo, da ni treba še posebne cerkvene zapovedi, ktera bi ga zaukazovala. — Toda, preljubeznjivi, ta prisiljeni post bil bi brez vsake vrednosti in brez vsakega zaslužka pred Bogom; ako se ne postimo vdani v sveto voljo Božjo, post naš nima pred Bogom nobene vrednosti. Mi pa zamoremo grenkosti in težave sedanjih časov le takrat voljno in pohlevno preterpeti, in si tako Božjega plačila prislužiti, ako te čase od prave strani premišljujemo. Ravno zatorej, ljubi moji! bi jaz vam rad na vprašanje odgovoril: Kako si mi sedanje hude čase v prid obertniti in tako v dobre čase spremeniti zamoremo?

Izraelci v pušavi niso bili več zadovoljni z jedjo, ki jo je Bog jim vsaki dan dajal. Mana, ki so jo od začetka z veseljem vživali, pristudila se jim je, in zdihovali so nazaj po egiptovskih loncih polnih mesa. Spominjali so se mesa, ki so ga tam vživali, ne pa sužnosti, ki so jo tako težko in grenko počutili. Ravno tako tudi zdaj ljudje poželjivo gledajo nazaj na pretečene tako imenovane dobre čase. Pa povejte mi naj popred, moji ljubi! kedaj so bili časi dobri? Povejte, imenujte mi leto, v katerem ni tožil obertnik, da obertništvo ne gre mu po volji, v katerem niso bili kmetovavcu pridelki predober kup, — in poslom jed pre-slaba, in plačilo premajhno? Stara pa žalostna skušnja je: Kar človek ima, tistega ne obraja, tedaj, še le ko ga je zgubil, vé ga ceniti in čislati. Marsikteri pravi sedaj: da bi le to še imeli, kar smo imeli pred letom, oh, kako srečni bi bili! ne imeli bi se pritoževati, ko bi le izhajali kot pred letom. In vendar ste se pritoževali, ko ste še vse to vživali, pritoževali ste se celo, ko ste še več imeli, kot to. Zatorej, kedar se spominjate pretečenih dni, da bi jih sedanjim primerljali, spominjajte se tudi, ali ste in kako ste takrat dobro, ktero sedaj spoznate, častili in spoštovali.

Spominjajte se pa tudi, kako ste tisto dobro obračali.

Dolžnost moja je, da tiste, kterih se dotika, opominjam, kako so z Božjimi darmi, po kterih sedaj zdihujejo, gospodarili? O kako prederzno so marsikteri trtili jed in pijačo! Kar se je na tergu skupilo, kar se je v tednu ali celem letu prislužilo, vse se je, komaj dobljeno, že zopet zapravilo v razuzlanosti, in prevzetno so se Božji dari trtili in končevali; nihče ni mislil na dni, ko bode pritrsnilo pomanjkanje, ali pa nihče ni mislil na siromake, da bi jim bil vbogajme dajal in vsaj nekoliko pomagal! Kako se je zapravljalo za oblačilo in pri igri! Kaj bi mogli zastran tega pripovedovati po mestih kraji, v kterih se napravljajo veselice; kaj bi mogli pripovedovati po deželi somnji, ki jih je toliko na kmetih? — Pa nočem dalje od tega govoriti; zakaj ne spodobi se tepenega v novič pretepati; pa na vest tistih sem hotel poterhati, ki nad sedanjimi dnevi tožijo,

*) Ravno tako.

zraven pa ne pomislijo, kako lahko bi prenašali sedanje nadloge, ako bi bili v dnevih sreče previdno skerbeli za prihodnje dni.

Pa ravno ta previdnost in skerb za prihodnje čase se je pogreševala in pogrešuje se še sedaj; zakaj uživati in le živati hoče naše dni vsakdo več in bolj, kakor kedaj poprej; in zares, če bi hotli naše sedanje stanje meriti in soditi po veselicah, koliko se jih naše dni napravljajo, po ljudeh, koliko se jih tam nahaja, in po denarjih, koliko se jih za nje potrosi, zares! verjeti bi mogli, da so se zlati časi vernili. Pa kdor okolišine bolj na tanko prevdarja in vidi, kako je prav za prav po družinah, kako vse preprada, kako se hudobija širi, spozna hitro, zakaj da se ljudje tako strastno razveseljujejo, zakaj da tako nezmerno uživajo, zakaj da tako nespametno zapravljajo še to malo, kar imajo. Obupali so. In vse to se le godi zgolj zavoljo obupanja. Vidijo pred seboj strašno brezno, mosta pa nobenega ne, ki bi jih peljal čez njega; zatorej zatisnejo oči in meždirjajo v globočino in se tako ukončajo. Manjka, pogreša se ravno vera, da jih čaka prihodnost, vera da bodo dajali odgovor, vera v Božjo previdnost, ki za nje skerbi, in v Božjo pomoč, ki jim pomaga; pogreša se prava ljubezen do samega sebe in ljubezen do svojih. Dopolnujejo se besede preroka Izaija (22, 12—13). „Gospod Bog vojskinih trum vas kliče k joku in plakanju... Pa glej tu veselje in dobrovoljo..., pravijo: Jejmo in pijmo, ker jutre moramo umreti.“

Preljubeznivi! naša pomoč nam ne pride, ako samo svoje oči zatisnemo in se razuzdanemu veselju prepustimo. Če se hočemo rešiti, neogibljivo je potreba, da bistro in terdno pogledamo v medočje nesreči in sili, ki nas tare, da tako, ker že pretečenih boljših časov nismo prav obračali, vsaj sedanje, čeravno grenke in hude čase, obračamo sebi v srečo in prid.

Pervi nauk, ki ga sebi v korist iz tega posneti zamoremo, je ta: „Naj ne koperni tvoje serce po časnem, po denarju in blagu, zakaj premenljivo je in nestanovitno.“

Naš Gospod in Zveličar pravi (Mat. 6, 16—21): „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, kjer jih rija in molj končá, in kjer jih tatje izkopljejo in ukradejo, timveč zbirajte si zakladov v nebesih, kjer jih ne končá ne rija ne molj, in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje serce.“ Ako so človeka le veselili tako imenovani dobri časi, časi posvetnega veseljevanja, je s temi časi minula tudi njegova sreča — njegovo serce. Ali se ne pravi na pesek zidati, če kdo svojo zadovoljnost, svoj pokoj in svojo srečo na reč stavi, ki vsako minuto, že prihodnji trenutek zginiti zamore? In ali so vas ti tako imenovani dobri časi v resnici pomirili in potolažili? Potem bi pa treba bilo od vžitka do vžitka dirjati, potem bi bolj zadovoljni bili; potem bi bili tudi obstali in rekli, da ste zadovoljni, in bi bili bolj hvaležni živati to, kar vam je bil dobrotljivi Bog podelil. Kratko in malo ne! — To tedaj za gotovo spričuje, da te reči, ki se sedaj tako težko pogrešajo, serca človeškega osrečiti in popolnoma vpokojiti ne morejo. Tako, kedar jih imamo, z njimi nismo zadovoljni, kedar jih pa zgubimo, smo nesrečni. Ali so torej te reči vredne, da svoje serca na nje natvezamo, in se v nevarnost podamo, da, kakor so one nestanovitne, tako tudi naše serca nestanovitne postanejo? Kako lepo govori torej sveti Avguštin, ko pravi: „Za se si nas vstvaril, o Bog, in naše serce je nepokojno, dokler v Tebi svojega pokoja ne najde.“

(Konec nast.)

Iz Ljubljane. (Poslano.) Ravnopravnost, da se Bogu usmili.

Kočevar prodaja podobe križanega Zveličarja, večje in manjše. Pride k njemu kupec in ga praša, koliko ceni večje, koliko manjše. Prederznež urno odgovori: „Je vse en h., večje ali manjše podobe.“ Res, žalostna in preostudna neotesanost! —

Tako si menda tudi misli tisti naš knjigoteržec, kateri pred okno postavlja podobe bičanega in s ternjem kronanega Zveličarja in pa slike golih žensk. (Ali pa tudi taki, ki o predpustu ima šemo ali larvo ravno zraven britke matre izpostavljeno. Vr.)

Naši ljudje pravijo, da je hudo s človekom, kateri sram zgubi; koliko sramožljivosti pa kaže taki človek, ki postavlja pred oknom svoje prodajalnice take podobe?

Ko bi kdo zoper očitne naprave ali vlado kaj govoril, hitro bi ga zavernili, tako pa ljudje vedoma ali nevedoma molče. k.

— Naš rojak gosp. dr. Melè, svetnik pri deželni sodnii, je izvoljen državni zavetnik v Gradcu.

— Dr. Greg. Krék je v Gradcu postal učenik na odotni vikši tehniški in gornji realni šoli, kakor se sliši.

Veselice za post. Po vsih krajih se je poslednje leta blagoslovljevalo veliko križevih potov; zanesti se je, da ga verniki tudi zmira bolj pridno molijo, še posebno v postnem času. Naj zavernemo v ta namen blage bravec na bukvice, imenovane: **Križev pot** s sv. mašo in drugimi molitvami Leon. iz Portu-Mavricija, ki se dobivajo pri bukvarji Leop. Kremžarji. Kdor si dve merici vina priterga za Križev pot, ta bo zadel terno. (Ravno tam smo vidili priporočevanja vredne bukve: Jezus naš učenik, ki so v nemškem doživele že 28 natisov. To je dosti očitno znamenje, da je v njih zdravo zerno. Zraven molitev, pesem itd. smo zadej vidili tudi katoliški koledar. — Za otrociče se ondi dobiva pripravna knjižica: Jezusu v spomin; za take, ki radi po obnebbi gledajo, pa: Stoletno pratiko, ki bo sto let doživel, kdor jo pridno študira, ako ne bo pred umrl.) — Zdaj pa k postu nazaj! Prav pripravna za post je tudi knjiga imenovana: **Zgledne molitve v nebukve**, g. B. Bartola (pri Ničmanu). Te bukve so premalo znane. V njih je brez števila naukov in pobožnost — vse skozi zgledi zraven molitev in premišljevanj. (Pri 1. maši je treba vediti, da zgledi in nauki, ki so povsod ravno pred molitvami, se doma prebirajo, pri sv. maši pa molitvi. Za post je v taki obliki: pobožnost do terpljenja Jezusovega od strani 399 do 400. — Ker letos ne bo novih Smarnic na svitlo, kolikor vemo, bi se lepe tvarine teh bukve n. pr. od molitve, sv. maše, službe Božje, pokore itd. dale k Smarnicam porabiti. Ker se pa pri Smarnicah tudi vsak dan od Matere Božje kaj spodobi, se utegne v ta namen vselej tudi iz kacega poprejšnjih letnikov že natisjenih Smarnic kako premišljevanje, zgled ali kar si boji porabiti, in tako bodo Smarnice kakor nove.

Iz Starološke dekanije na Gorenskem. (Konec.) — Prestopivši zdaj še k faram v poljanski dolini ne bomo sicer zamogli o posameznih novostih lanskega leta določno govoriti, toliko pa nam je znano, da tudi ondi so sploh vsi v. č. g. duhovni predstojniki v zadnjem času prav veliko storili za cerkvene potrebe. Tako nam n. pr. farna cerkev v Poljanah razun dveh stranskih altarjev, za katerih popravo (ali menda novo napravo) se ravno zdaj snuje, se kaže znotraj in zunaj vsa v novi opravi. Poleg novih treh altarjev, križevega pota, spovednic in svečnika (lustra) moramo zlasti omeniti novih stolov iz hrastovine, ki so bili leta 1864 postavljeni. Občudovanja vredna je pri teh stolih umetniška misel

dobro znanega domačega kiparja Štefan Šibic-a,*) kate-rega gibčna roka je stolovske končnice namesti navadnih rezljih ozališala vsakega z dvema angeljčkoma. In kake prijetne opravila opravljajo ti angeljčki? Na eni končnici ti bereta iz bukvic; na drugi prebirata sv. rožni venec, na tretji sta zamaknjena v česenje sv. Križa; na četrti častita na tablici vrezano presladko ime Je-zus; na peti se igrata z znamenji treh božjih čednost: vere, upanja in ljubezni (križ, sidro in serce) itd., tako da na vsaki končnici cerkveni obiskovavec lahko bere v podobljeno opominjevanje: „Pojdi in stori tudi ti tako.“ Marsikaj človek sicer stakne po svetu, ali tacih cerkvenih stolov res še nisem nikjer našel! — Pa tudi poljanske podružnice niso hotle zaostajati za svojo materjo faro, in se vedno s kako novostjo ponašajo. Kar poljanskim farmanom še posebno zdaj o tem času želimo (ker je reč ravno gorka), je to: naj se zidanja nove kaplanije in šole pogumno poprimejo, ker potreba je res — in to že davno — glasno-vpijoča. Le poskusite, Poljanci, bo že šlo! — Premakniviši se dalje v lokalijo Javorje občudovati moramo tudi v nemo in darežljivost ondotnih stanovnikov. Pozidali so zadnje leta novo podružno cerkev sv. Valentina (v gotiškem zlogu), napravili pa tudi doma dve nove reči, ki ste v naših očeh katoliških cerkvá prelép kinč: orglje namreč, in éz 20 centov težki zvon. — Z ravno temi novostmi — z novimi orgljami in velikim zvonom — so obogatili svojo farno cerkev v poslednjem času tudi Leskovečani. — Na Trati so podaljšali nedavno farno cerkev in zadostili s tem že zdavnej bitko čuteni potrebi. Ima ta cerkev tudi dobro vbrano zvonilo, vendar pa še potreb na kupe. Altarji, orglje, križev pot — vse milo kliče: Farmani, ozrite se na nas! Tudi lastnega šolskega poslojja Trata toliko bolj pogreša, ker za veliko število svoje ukaželjne in prav zmožne mladine le malo sobo v najemu ima. — Zadnjič naj omenimo še obojno Oslico, staro in novo, ki po svoji moči gledé na cerkvene olepšave tudi s časom naprej hitite. —

Sklenivši svoj cerkveni pregled po starološki dekanii dodamo zdaj še konečno željo in vošilo: Bog poterdi in podpiraj tudi še zanaprej vse farne predstojnike v njih vniemi za olepšavo sebi izročeni cerkvá: — podložnikom pa daj moč, da bodo premogli z bogatimi darovi podpirati lepe naprave. Vsem skupaj pa naj njih trud in stroške stotero poplača naj boljši, še vedno prebogati in vsemogočni Gospodar v nebeskih visavah! — Srečno! —

Rodoljub Podratitovski.

Terzaški škofjski list mesca prosenca razlaga te-le tehtne tvarine: De ecclesiastica canendi methodo. Brevis collectio decretorum liturgicorum. Psalmologia (razlagan 94. psalm). S. Ignatius martyr (pesem). Notanda. — Pod poslednjim napisom so med drugimi te-le reči povedane: Škofjskega lista se je lansko leto oddajalo 296 iztisov, in po družih opravljenih stroških dobi iz ostanka družba sv. Janeza de Deo v pomoč potrebnim duhovnom 174 gl. 80 kr. Ta družba je lansko leto dala dvema družnikoma 150 gold. in ima zdaj 2338 gl. 60 kr. premoženja. Priporoča ob enem, da naj bi letnino plačali, kateri tega še niso opravili. — V Terstu so bili duhovski pogovori ali konferencije 8. in 15. listop. 1865 in 10., 17., 24. mesca pros., v Moščenicah za katarsko dekanijo pa 24. vinot. 1865.

Kaj je kej novega po širokem svetu?

Ogerski zbor je v pismu do cesarja oktobrov diplom in februarjev patent odvergel, češ, da ogerska vstava nima v oktobrovem diplomu svojega začetka in Ogrom dosti pravic jemlje, ktere jim „pragmatična sankcija“ prihranjuje in Ongarija bi sama zaterla podstavne pravice svoje vstave, ako bi oktobrov diplom sprejela. Februarjev patent pa gre še dalje, pravijo, in ne iše zedinovanja Ongarije s cesarstvom, ampak stopljenja. Dalje prosijo, da naj se kralj dá kronati, da naj se vsi politiški obsojenci pomilostijo in da naj se jim zopet da odgovorno ministertvo itd.

Razne novice. Anglikansko škofijstvo je imelo nedavno cerkveni zbor v Londonu, kterege se je udeležil tudi ruski duhoven grof Alež Tolstoj s knezom Orlovim vred. Obravnovali so, kako bi se anglikanska cerkev sklenila z rusko, in sklenjeno je, da se bodo izdajale za zdaj knjizice za podučevanje Rusov o dogodbah, naukih in sedanjem stanji anglikanske cerkve, in poslali se ima anglikanskih duhovnov v ta namen v Petrograd in Moskvo. Iz tega se že vidi, kakošno edinost anglikanci naj berže namerjajo, da bi se namreč ruski razkolniki poprotestancili in še delj od katoliške Cerkve odstopili. Oboja stran pa s tem razodeva spoznanje, da ji ni dobro pri sercu in ji nekaj manjka, in resno preiskovanje bode enim in drugim pojasnilo, da mir je v katoliški Cerkvi. Blagor mu, kdor do časa k spoznanju pride!

V gornjo-avstrijskem zboru so se tako dolgo za ubožne vlekli, da je srenjsko predstvo s 26 zoper 17 glasov na-se potegnilo, menda ne ubožnih, kolikor njih kaso, ki se farna ubožnica imenuje, in h kateri duhovstvo vselej in povsod naj več pripomore. Pozabil je pa zbor k unemu sklepu potreben „amendement“, namreč, da morajo odsihmal tudi vsi ubožci svoj navadni pregovor: „Kje bom pa dobil, če ne pri duhovnu?“ tako-le zasukati: „Kje bom pa dobil, če ne pri očetu županu?“

V Rimu bode prestopila v katoliško Cerkev hči preslavnega zvezdogleda Viljem Heršel-na. — Za romanje v Jeruzalem za prihodnjo velikonoč se je dozdej 15 deležnikov oglasilo, med njimi 10 duhovnov. — Iz Hartuma se sliši, da v neki sudanski okrajini je turški poveljnik ukazal 700 vojakov nekega rovarskega kardela postreljati in poklati, pa „da je tudi njega potlej h-vzel.“ Iz Jamajke pa naznanuje anglešk podoficir svoji materi: „Ako bi pokončane zamurce zapored položili, bi jih bilo na dve milje na dolgo. Streljali in obešali smo ves ljubi dan. Na zadnje že nismo več mogli. O mati, kaj tacega nisem vse žive dni vidil.“ Tako delajo z uporniki tisti „olikani“ Angleži, ki so tudi v Indii svoje nasprotnike pred kanone privezovali, da so jih krogle raznesle! Tako dela „olikano“ trinoštvo z divjaki, — to je „kultura“ brez vere. Gorjé Anglii! Tako grozovinstvo v nebo vpije. Ni čuda, da so se sv. Oče pritožili proti angleškemu opravniku v Rimu, in da angleška kraljica v prestolni besedi govori o „prežalostnih dogodbah na Jamajki.“ — Kolera na Francoskem še ni zginila; sedanjo dobo rogovili v Šerburgu. — V Sardinii je umrl te dni pastir iz Nurskega (Nurra), ki je bil 15 let pred Napoleonom I rojen, tedaj l. 1754 in je imel po tem takem 112 lét na križu. — Na svetu je vse mogoče: V Terstu je nekdo v zboru nasvetoval sklep, da le samo laška narodnost v Terstu pravico ima, in ta nasvet je posebnemu odboru izročen. Pa ne, da bi gospodje Italiani sklenili tudi slovenske pridigarje s prižnic pometati in slovenskim molivcem taške na usta djati? Ti nesrečni fanatizem — ti! —

Sloveci protestant dr. Menzel je v brošuri „Preussen und Oesterreich“ Tirolec z naj častitljivšimi besedami pohvalil, da so se tako moško poganjali za versko

* Tudi Štef. Šibicove kiparije in slikarije priporočamo cerkvenim predstojništvom. Šibic je mož moder in pošten, pa tudi dovolj umen v svojem poslu. In k temu pa dela še tako cenó, da mož od svojega zaslužka gotovo ne bo nikoli obogatel; zato pa njegovo imé tudi brez mojega priporočila po Kranjskem in Stajerskem dobro slovi. Pis.

edinstvo, katero jim je šmerlingijanstvo s toliko prederzno silo spodkopavalo. Menzel pravi, da to se je godilo „brez kake potrebe, brez vsake modre previdnosti in vladi v lastno škodo.“ V neki družbi konservativnih tirolskih poslancev je bil Tirolsko zadevajoči oddelek unih bukvic prebran, potem so možje Menzelnu zdravico napili in njemu to v Stutgard po daljnopisu naznanili. Menzel je nad počislanjem v pismu silno veselje razodel, povedal, da njegovo srce je že od mladih let pri Tirolcih in da bo zmiraj pri mislih ostal, ktere je v svojem spisu razodel. — Bog daj, da bi tudi po zunanje katoličan postal ta mož, ki je že toliko v prid katoliške vere pisal.

V Molkavu na Českem je bil prvo predpepelnično nedeljo slovesno v katoliško Cerkev sprejet nekdanji evangeliški fajmošter g. Anton Martins.

Madjarske 1848ne postavbe, na ktere se Madjari tako radi opirajo, imajo neki marsikaj mavtarskega in katoliški Cerkvi sovražnega v sebi.

Sv. Oče so postnim pridigarjem v Rimu priporočili, da naj ljudem zaničevanje posvetnih reči oznanujejo, ker je viditi, da nihče se ne peča za bogastvo nemilijivih dobrot, nebeskih blagrov.

Iz Jeruzalema pišejo, da od nekaj dni je v vsih začudovanje zvonilo napravljeno. Kakor darovi Rusov so pripeljani trije zvonovi, katerih največi ima skorej pet čevljev v premeri in povzdignjen je na visavo starodavne cerkve Božjega groba. Druga dva sta pa pri rusovski cerkvi ob jopskih vratih. (Hl.) Bolj potrebno kot zvonilo za zdaj bi bilo popravljanje kuple ob cerkvi Božjega groba, ktera zavoljo keršanske needinosti razpada! Praša se tudi, če ne bode rusko zvonjenje Mohamedanom na ušesa bilo kakor grobna pesem izlamu, kar utegne njih prenapetost še bolj dražiti.

Posebno koristna in tečna je tudi delavnost katolicinov za sv. deželo. Omenimo naj tukaj le samo družbe Božjega groba v Kolinu, ki je bila pred nekaj leti osnovana, in je že veliko veliko dobrega storila. Njen namen je: Ubogim katolicinom na jutru pomagati, da bi se ondotne zgubljene svetišča zopet pridobile in poderte v novo postavile, cerkvam skerbeti za potrebne naprave itd. Družniki plačujejo samo po 25 nov. kr. na leto in pri vpisu 6 nov. kr. za prelepo podobo, ter se vdeležujejo od sv. Očeta dodeljenih odpustkov. Družba daje tudi svoj mičen letnik na svitlo, kateri se zamore zastoj dobivati, ako se 12 družnikov nabere. (Pri g. malarju Miškovicu, ki tudi v to hvale vredno družbo zapisuje, se zamore ta reč bolj natanko zvedeti). Vredno zares je, da bi se ta lepa družba tudi pri nas razširila.

Med s hrinom.

Med delom in delom je razloček.

Glej, kako se pridno giblje ta gospodinja, kako se trudi in dela, — zraven pa vpije in se dere, da se razlega na dolgo in široko. Vedno ima delo v roki, leta iz kota v kot, zraven pa labuta in meče z vratmi, da se vse kadi: otroci se strahu poskrivajo in tudi dékle molcé, ker ravno je dobila eno mastno zaušnico od nejevoljne gospodinje. Ta ženska veliko dela, — pa kakó?

Tam se trudi kopa delavcev. Vlečejo, vzdigujejo, pritiskajo; ali delo gre le počasi od rok. Kaj začno? Nejevoljno razbijajo, rantačijo in kolnejo; Boga in hudo, nebesa in pekeli, sveto in nesramno ob enem izrekujejo njih usta. Tudi ti delajo, — pa kakó?

Poglejmo pa sedaj tam-le pobožnega kmetiča. Njegova desnica se najprej vzdigne k znamenju sv. križa, potem prime za delo; mirno in priljudno, akoravno res-

nobno opominja in spravlja svoje ljudi k delu. Prepira in gerdenja ni slišati. In tam-le delavec! Kako se trudi, kako nateguje vse svoje moči, kako mu pot dere s čela — in kaj govori? „vse v Božjo čast, v Božjem imenu!“ — Tako mora biti naše delo.

In tam tropica mladenčev. „Hajd, le poprimimo, govore eden drugemu, sej smo za delo stvarjeni, mladi in močni smo pa tudi; tedaj le urno, pridne in vesele delavce ima Bog rad. Počitek po delu je sladak.“ Glejte, to je ljubezen do dela, to je poterpežljivost, to je vdanost v Božjo voljo! Tako moramo delati.

(Pilg.)

Povračuj hudo z dobrim, kakor školka, ki z dragim biserom obdari tistega, kateri ji razbije hišo: kakor gora, ktera daje drage rude tistim, ki jo razkopljejo in razberskajo; kakor drevo, ktero tistega obseje s sladkim sadjem, ki ga klati in nabiva s kamnjem.

Sanje so sanje, pa včasih tudi sanje utegnejo dobre misli obuditi, in marsikteri grešnik je bil po sanjah tako pretresen, da se je spreobrnil, spokoril in zveličal. Naj povemo torej sanje nekega mladenca, kakor nam jih je izročil čast. gosp. duhoven pastir naše škofije. Tako-le mladenec pripoveduje:

Sanjalo se mi je, da sem bil z več drugimi ljudmi, ženskimi ino moškimi v tempeljnu, in smo peli, ker daritev Gospodova se je opravljala. Jest sem bil poglavar petja. Drugi ljudje po tempeljnu so pa spali, ino sem ter tje dremali. Na enkrat pride angel Gospodov ves razserden in pravi spijočim: „Zdramite se iz spanja, in pojdite ven, ker Gospod prihaja. — Tudi nam pevcem je resnobno očital, de se prederzujemo zdaj mirno notri sedeti in peti, ker k sodbi se pripravlja. Kar enkrat je velik šum vstal po tempeljnu, in slisal se je jok. Stene tempeljneve razpadejo, in ni se poznalo več, kje je stal. Vidila se je velika ravnina. Kar oči neso ni bilo nobenega hriba zagledati. Okrog in okrog v nezmérni daljavi se je le voda vidila, in v sredi je bila suha zemlja. Vse je bilo kakor pokopališče, ker grob pri grobu je bil. Na milijone lučic je gorelo okoli grobov gosto kot zernja pri molku (paternostru). Na neki čuden glas so se začeli grobi odpirati in mertvi ven iti. Na enkrat je bilo ljudi, da je bila velika gnječa. Zdaj se je strašna tema naredila. Debeli oblaki so pokrili zemljo, ino černe megle so v kup vrele. Nebo ino zemlja se je sprijelo in bil je velik strah in šun, kakor valov morja. Začelo je germeti in treskati, da je zemlja pokala. Goreče strele so švigale med ljudmi. Vstal je tudi potres, da še nikdar taki ne, tako da se je v več mestih zemlja pogreznila. Švigal je ven plemen strašen in kakor kervav. Vnela se je zemlja od ognjenih strel. Bil je ta ogenj kakor črna. Naredila se je nezapopapljiva tema, kakor o polnoči. Poslednjič se še enkrat zemlja hudo strese in vdere. Zalivala je voda in švigal je vmés vsakteri plemen. Bilo je strašno vpitje vsih narodov. Popadalo je vse na obraz in vpilo: „Gospod! Gospod!“ Pokril sem si obraz z rokama in na zemljo padel, ter vpil z velikim glasom: „Gospod! Gospod!“ Na persi sem se terkal. Med tim se je zaslišal glas, kakor grom, kateri je rekel: „Konec sveta!“ Od velikega strahu sem se zbudil, in sanje so nehale. Dopovedati in popisati se pa ne dá strah in trepet ljudi, ker manjka mi besed za to, ino preslabo je moje pero. — To so besede mladenčeve, ki se bodo gotovo spolnile, kadar čas pride, zakaj Sin Božji ravno to napoveduje v sv. evangeliu.

Nektere osoljene zastran branja. Časnik „Bren-ta“ v Basani ni sicer cerkven list, pa vendar piše sem ter tje pojasnovanja, ki bi bile vsakemu cerkve-

nemu govorniku v poštenje. Razodeval je že, kakor „Libertà“ piše, škodljivost nesramožljivih fotografij in brezbožnih romanov. Zadržič pa je nekatere prav čerste rekel zoper branje pohujšljivih bukev sploh. „Brenta“ tako-le izpeljuje: Ako bi kak zanikernež v katerem si bodi naših mest napovedal rovarsko učilnico ter zagučal, da vse vere so lažnjive, da je keršanstvo nesreča za človeško družbo itd., da vse to bode z medenimi besedami popisoval in dokazoval v podobi romana, da bo zgodovino kazil itd.: mislimo da vsak čeden človek bi glas povzél zoper takega socialnega rogovileža, vsaka vlada in gosposka, samodržna, vstavna ali republikanska bi tako učilnico zaterla, če že ne iz katoliškega načela, pa gotovo v brambo občinske čednosti. — Prašamo pa, oziroma na nasledke, kakošen razloček je med ustnim trošenjem in spisnim trošenjem tacihi rogovilskih in brezbožnih nauk? Pač da je neki razloček. Iz deržinskih in občinskih ozirav bi se mnogi zderževali v tako očitno šolo hoditi; nikakor pa ne zadržujejo, da bi se ne jemale v roke in ne brale bukve, ki se smejo prodajati, in še prav po nizki ceni... Pisana beseda veliko ložej umu vgnjezdi prepričanje; beseda izrečena zgine, pisanje ostane in je edin tovarš, ki se ob vsaki priliki lahko bere in za svet praša. Očitno izrečena beseda se zamore očitno pobiti, bukve nimajo družega sodnika, razun braveca samega.

Za tega voljo naravnost terdimo, bodi si kakoršen koli namen kacega časnika, da ne smé molčati, ako hoče pošten biti, če se trosijo in razširjajo razuzdane bukve. Samopašnost ni svoboda ali prostost, temveč ona je najstrašnejši trinoginja. Zgodovina vsih časov nas uči, da razuzdanost je ravno to, kar samosilstvo, kratek korak loči eno od drugega. Dvomljivski (skeptičen) in spačeni zarod ne bo nikoli dosegel visocih namenov; rečem še več, dvomljivstvo in spačenost v življenji narodov kaže, da je nastopila doba njih padca in občinske smerti.

Kolikor imamo časnikov, toliko je različnih programov (načertov, osnov in namenov); vendar pa mora poslednji namen vsih biti: korist umu in sercu za ljudstvo.

Knjiga, ki kvasi; ki laže; — ki vneemarno ravna z resnicami, ktere od osemnajst sto lét imajo altar in česenje v sercu naroda, in se prederzne z merdasto besedo jih v nič devati; — ki se prilizuje strastim s tem, da čedno čutje množice pači; — ki v obličje popisuje ostudne in razuzdane dogodbe; — ki s strašnim orožjem zasmeha in pikanja naj bolj resnobne in določivne vprašanje človeštva teptá, jim z lahkoto cvetje poropa in jih potem v korenini podseka: oh — taka knjiga je pravi živi sovražnik narodu!

Poprijemati se romantiške zmame, da bi se zatopilo vse čedno čutilo v duhu naroda, ga z dvomom in samopašnostjo npravno umoriti: oh — to je malopridno delo, je izdajstvo, ki mora po pravici zbuditi občinsko nejevoljo!

Mi ljubimo narod; smo si za terdno svesti, da čeden in obilen poduk le sam ga premore storiti zmožnega, da se udeležuje blazega sadú današnjega naprédká. Smo tedaj dosledni svojim načelom, ko zaveržemo neumno, nečedno (nenravno), kužljivo učenje, ki se vsiljuje razširjati s preklicanim tiskom itd.

Tako piše in dokazuje „Brenta“ in kaže, da že zavoljo časnega blagra se narod nikoli ne smé kužiti s poželjivim, spačenim, nespodobnim, ali z zoperverskim in brezbožnim slovstvom: koliko bolj pa se je kaj enacega varovati še le zavoljo večnih nagibov!

V mladem slovenskem slovstvu bi bilo pač skerbno ozirati se na take nauke, zlasti ker neskušena mladina,

pa tudi stari otroci le preradi posnemajo „effeminatam literaturam“ družih narodov in s tem pomorejo k pobabeževanju in poginu svojega lastnega naroda.

Iz Ljubljane. 14. t. m. so bile s slavoklici do svitlega cesarja sklenjene seje deželnega zbora za to leto. G. poslanec dr. Toman je poslednji v slovenskem govoru željo izrekel, naj bi Bog vodil narode, kteri se zastran vstave posvetujejo, in pa svitlega cesarja, da bi narodom dobre postave dajali. Bog daj! Z Bogom zbere začenjati in z Bogom jih dokončevati, pa tudi vse skozi z Bogom jih voditi, to je prava pot. — Milovaje pa smo prisiljeni omeniti, da smo vendar nekaj doživeli, česar bi se v čisto katoliški deželi in med samimi katoliškimi poslanci ne bili nadjali. „Novice“ pišejo, da eden gg. poslancev je 12. t. m. tudi duhovšino pokregal, „zakaj da se v narodne reči vtikuje.“ In pri tem, kdo si ga vé, kako je v zbor zabrusil sto in stokrat overžene, pojasnovane, pa zopet od vérskih nasprotnikov pogrete neslanosti od svetinj, relikvij, križevih partikelnov, „kako so jih, češ, „iz terte vili,“ „na ozarah pobirali“ in ljudém za svetosti na vrat dajali.“ Pa, da „taki časi ne pridejo več, naj se posamni aposteljni napenjajo kakor koli!“... G. dek. Toman je neki rekel, da na tako govorjenje nima odgovora... Ako je res gosp. poslanec tako zabavljaj in kakor pravi, take reči „bral,“ bi bil po naših mislih pač bolj prav storil, da bi bil namesti tacihi laži in čenč, ki se nahajajo po judovskih romanih in freimavrarskih enciklopedistih, — rajji prebiral in prevdarjal, kaj je ravnopravnost, in česa naš ubogi narod pogreša po šolah, pisarnicah, sodnijah itd. v primeri z družimi narodi. Mislimo pa vendar, da sam gospod ni tako hudo mislil, kakor je v nagli pregorečnosti izustil. Štenografske naznanila bodo to reč bolj na tanko pojasnile.

Ignaciju Žoutu.

Součeneec.

Dozorel sad je, listje že odpada,
Odveč je zdaj samotnemu drevesu;
Šumljá rumeno zadnje mu k slovesu:
Ne jokaj! kmalo pride letnja mlada.

Pa tud spomladi piše sapa rada,
Peresec pade, — tud kak cvet po lesu,
Ki bil predrág je našemu očesu;
Al vender s tím za sad ne zgine nada.

Ko drevju kras, življenje mlado mine,
Odločeni so dnevi stvari vsaki;
Komú so nek Modrosti sklepi znani? —

Ločitev žali serc, al up ne zgine:
Sej dom naj boljši nam je nad oblaki,
Kjer solze ni, kjer nič serca ne rani. A.

Duhovske spremenbe.

V ljubljanski škofii. G. Jan. Budnar, duh. pom. v Moravčah, dobi Rovsko duhovnijo. G. Štef. Gnezda je prestavljen z Berda v Moravče, in gosp. Bošt. Čebašek gre na Berdo za duh. pom.

Dobrotni darovi.

Za Slomščekov spom. G. Jož. Poklukar, korar v Ljubljani, 5 gld.

Za reveže na Dolenskem. Iz škojfe loke 38 gld. denarja in 14—15 mernikov žita. — G. Ant. Pintar 1 gl. (Po zmoti zadnjič vvrsten za Slom. spom. Vr.) — Iz Loke 3 gld.

Pogovori z gg. dopisovavci.

P. n. g. k. K.: Past. l. nismo dobili, bilo bi nam z njim prav vstreženo. — G. Š. Gab. pri sv. Tr.: Danica naročena. — G. Jož. M—k pri F.: Se bo naročilo. — G. P. A.: Zastr. sost. v N.: Pro. — G. A. P.: Den. za sv. Det. je bil oddan v knez. škof. pis.